

НАШИТЪ ЗАДАЧИ

СЕРДИКА — СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА СТОЛИЦА

Когато Маринъ Дриновъ и князь Дондуковъ-Корсаковъ избраха София за столица на III-то българско Царство, тѣ гледаха прозорливо въ бъдещето и ценяха добре миналото на този старъ градъ. Неговото антично име бѣ *Ulpia Serdica*, той бѣ центъръ на балканскитѣ провинции на древния Римъ. Нѣщо повече, когато императоръ Константинъ, предугаждайки скорошния край на старата империя, реши да напусне Римъ, дълго време се е коле-

София, сѣмката на древната *Ulpia Serdica*, бѣ едно малко, избедняло провинциално градче, съ около 15,000 жители; съ малки, склупени къщици, чиято стрехи бѣха по-низки отъ пакитѣ на победоносно влизайцѣ казаци; съ криви и задънени сокаци, покрити съ невъзможни калдъръми и потънали въ калъ и нечистотии; тъмно, полуразрушено и опустошено! Единствено хубавото, останало тогава отъ старата му красота и слава, бѣ вѣчно красивата Витоша и ясното небе на неговитѣ чудни есенни дни!

Така започна живота си столицата на днешна България. Както въ приказкитѣ, както въ Америка, за 59 години този младенецъ стана великанъ, разрастна на широко и на високо и приюти въ себе си надъ 300,000 души.

Докато презъ 1880 г. градътъ е заемалъ една площъ отъ 2.5 кв. клм., и е ималъ малки едноетажни къщици, единъ турски водопроводъ съ чешми тукъ-таме по кръстопътищата, единъ полусрутенъ хамамъ-баня, все пакъ прочутъ съ лъковития си изморъ, скрити въ земята черквички, застояли води и голища, — днесъ София е застроена на 30 кв. клм. площъ, има хубави улици и булеварди, градини и паркове, има модеренъ водопроводъ и канализация, трамваи и автобуси и всичко, каквото трябва на голѣмия модеренъ градъ.

Това развитие не е ставало безъ скокове, не е ставало безъ грънъци, каквито единъ младъ народъ, обзетъ отъ треската да догони бързо това, което въковетѣ сѣ закъснели, прави често, поради липса на опитностъ, на далновидностъ въ решенията, отъ неумиенни и ограничености, последица отъ печалмото минало.

Въ нашата треска да строимъ наново, разрушихме много старо, безъ да знаемъ стойността му, безъ да запазимъ спомена отъ него и безъ да отбележимъ даже онова, което ще бѣде сигурно интересно и ценно за онызи, що идатъ следъ насъ.

Колко малко е запазено въ снимка и писмо отъ стара София, турска или следъ освободението, и колко жадно вече ний, които все пакъ си спомняме много нѣща отъ онова време, четемъ бележкитѣ, които се явяватъ сегизъ-тогизъ, случайно, като спомена на няколцина, които вече са отиватъ!

бавъ, дали новата столица на империята да бѣде Византия на Босфора, или Сердика — сърдцето на Балканитѣ. Презъ първитѣ епохи на християнството неговото име се свърза съ черковния съборъ отъ 342 година. По-късно славянитѣ и българитѣ го зоваха Сръдецъ; въ цялото сръднепчловие той бѣ единъ важнъ центъръ на Балканитѣ и падна като една отъ последнитѣ български твърдини подъ ярема на моглѣцитѣ султани, чиято азиатски пълчища заливаха тогава цяла юго-източна Европа.

Презъ тъмнитѣ, забутени съ неизвестностъ и мрачни легенди, дни на последнитѣ български царе и на 500-годишното турско робство, градътъ получи ново име; и когато, срещу Коледа въ 1877 год., рускитѣ войски възвестаха свободата му, —